

DVD-V-013-P

13-TA KAZETA – SVI PRILOZI SA BBC-a U ORIGINALU, BEZ PRIJEVODA

PRVI PRILOG: REPORTER ROBERT FISK «TO THE ENDS OF THE EARTH» PART TWO

SLIKA + TON:

Prilog stranog novinara. Let do Bosne, do Sarajeva, zračna luka sa Plavim kacigama, vožnja kroz devastirane ulice, rječica, preko razrušenog mosta prelaze ljudi sa kantama po vodu. Reporter na ulici pita Sarajlije, koji kažu: «Nema nade, napušteni smo od svih, očekujemo pomoć od Zapada.»

SLIKA + OFF TON:

Ljudi toče vodu u kante, velika gužva. Žena

U KADRU:

«Prije smo imali život. Dok je bio Tito život je bio. Bili smo slobodni, hodali smo, kupovali smo, a sad dobimo humanitarnu pomoć»

KAZETA 13

SLIKA + OFF TON:

Dalje toče vodu, tenk UMPROFOR-a, bodljikava žica. UMPROFOR-ac drži pressicu. Ranjenici dolaze u bolnicu - civili. Čovjek koji je ostao bez noge na ratištu. U operacijskoj sali čovjek kojemu amputiraju nogu. Reporter razgovara sa ranjenim civilom. Dijete pogodeno snajperom, majka također. Reporter razgovara sa Dr. Farukom Kulenovićem: «Mnogo civila i mnogo djece je pogodeno. Oni nisu ljudi....!» Tabla «pažnja snajper» ljudi na ulici pretrčavaju. Vizita u bolnici, gledaju čovjeka pogodenog snajperom, mali klinac, žena ... pogodeni snajperom dok su uzimali vodu. Dr. Naim Kadić govori na engleskom sa reporterom. Reporter dalje u vožnji kroz grad. Ide prema neboderima, ulazi i gleda razrušene stanove. Branitelji na položaju u stanovima, prema srpskoj strani. Razgovor sa Goranom Ivankovićem (na engles.) Razgovor sa Mustafom Hubiarom: «Pa vidite da smo napadnuti od agresora, stali smo u obranu, borimo se za slobodnu BiH, za našu domovinu, koju smo imali i želimo da imamo.» Reporter: «Ti imaš 16 godina»....Nihad Živojević ne želi reporteru pokazati oružje. «Rekao sam, da svi koji su okrvarili ruke, njih će stići kazna, kad-tad baš zato što su meni pokvarili djetinjstvo, njima mladost, svima nama su bacili ovo u ruke što ne bi nikada pomislio da ću uzeti u životu. Baš zbog toga će ih stići kazna, a Bosna će biti kao nekad.» Džamija sva u skelama, Muslimani se mole. Mustafa Cerić imam sa reporterom na engleskom. 2 Muslimana sa reporterom na engleskom. Groblja u Sarajevu.

KAZETA 13

NOVI PRILOG:

Slijede 3-4 reklame na engleskom, reporter Robert Fisk, «to the ends of the earth» part three.

SLIKA + TON:

Srbi kontroliraju sjev. Bosnu, vožnja kroz sela. Razrušena džamija (reporter je obilazi). Totalno uništena. U razrušenoj zgradi gleda obiteljske slike. Novska Hrvatsko Bosanska granica. Dolaze izbjeglice. Žena: «Kad moraš, moraš, ostavi sve i hajde». Druga žena: «Ne znam, očekujemo od međunarodne zajednice da će nas preuzeti pa što Bog da, ne znamo ni gdje ni kuda». Starac plače: «Hvala Bogu neka svijet vidi» dalje izbjeglice, dosta djece i žena i starci na stanici. Reporter gleda sliku obitelji žene, koja ne može više govorit, plače i odlazi. Muslimani iz Bosne sada su izbjeglice, odlaze na vlak u nepoznato.

NOVI PRILOG: BBC- VIJESTI

SLIKA I TON:

Vojni analitičar preko karte tumači stanje u BIH, zatim dolazak na sastanak Miloševića, Izetbegovića. Te izjava lorda Owena, sastanak te izjava Douglasa HOGG-a Mp. Reporter u kadru. Izvještaj BBC – iz Viteza rep. Humphrey

Hawksley – svijetleći meci. Priča o obitelji Nihada Filipovića bosanskog izbjeglice. Ulazak izbjeglica u avion.

SLIKE + TON :

Slike bombardiranja mjesta, vide se pogoci, zatim izbjeglice. Opet karta Bosne. Slike Viteza - snage UN-a vozila kroz razrušeno selo. Sprema se konvoj Alisson Closs, organizatorica konvoja. UN/ Britanci - konvoj se sprema. Vitez – svijetleći meci lete na sve strane reporter spominje Tihomira Blaškića, koji pokazuje kartu. Britanske trupe pjevaju i sa djecom su (proslava neka) Vitez, nema Božića, ratuje se gori kuća, HV - vojnik trči, šuljaju se. Hrvati slave Božić u bolnici, svećenik pričešćuje ranjenike, djeca pjevaju «Tihu noć». Zatim slijedu nekoliko britanskih reklama.

NOVI PRILOG: BBS-ČAPLJINA

SLIKA + TON :

Totali mjesta, u prvom planu crkva, ljudi na ulici.

U KADRU:

Pero Marković gradonačelnik

«U buduće nadam se, da ćemo uz pomoć svijeta i svih onih koji imaju prokušane živote u demokraciji, nastaviti živjeti kao i drugi i kao Evropa, jer smo sastavni dio Evrope. Dakle mi trebamo raditi, obnavljati porušeno, školovati se i spremati za život u Evropskoj uniji»

KAZETA 13

SLIKA + TON:

Obnavljanje zgrada, porušeni most, porušena zgrada, smrtovnice na drvu, totali Čapljine, opet uništene kuće. Hrvatske zastave, nogometna utakmica. Dočekuju Franju Tuđmana. Na balkonu.

U KADRU:

M. Boban

«Bosna i Hercegovina će biti u jednakom tijelu država Hrvatskog naroda, a Hrvatski narod u njoj će biti svoj sam gospodar».

SLIKA + TON:

Opet karta kojom se pokazuje hrv. dio, spominje se Zagreb, Hercegovina te ustaše i hrvatski nacionalizam. Slaven Letica govori. Planine Hercegovine.

U KADRU:

Franjo Tuđman

«Pa BIH je jedna tvorba, koja je nastala pod osmanlijskom invazijom Evrope. Do tog doba veći dio BIH bio je u sastavu hrvatske države, ili je pak bila neka bosanska kraljevina ali katolička, vezana sa Hrvatskom».

KAZETA 13

SLIKA+ TON :

Vidi se sastanak u Karadorđevu Tuđmana i Miloševića. Dšan Bilandžić

U KADRU:

«To nikad nije mas-medijima i nikad nije dana potpuna informacija o tome, tako da su to bili tajni razgovori, ali im je dat izgled u mas-medijima, kao razgovor Hrvatske i Srbije o otvorenim problemima između te dvije države, ništa drugo. Što više demantirali su sve glasine, sva pričanja, sva nagađanja da se radi o Bosni, to je demantirano».

U KADRU:

Slaven Letica, engl.

Bilandžić: «Ni jedan predstavnik BIH-e nije sudjelovao u razgovorima u Karadorđevu niti pokraj. Apsolutno ne. To su bili bilatelarni razgovori između srpskih i hrvatskih predstavnika, kojima nikada nije prisustvovao ni jedan predstavnik bosanskih Muslimana.»

SLIKA + TON:

O Tuđmanu reporterka govori: «Na Trgu bana Jelačića pred masom naroda, Tuđman igra tenis.» Gojko Šušak govori (na engleskom) Slaven Letica govori,

zatim reporter tumači preko karte u triku (Hrvatske pokrajine - kockice) zatim se vidi Sarajevo.

U KADRU:

Stjepan Kljuić lider Bos. Hrvata 1991- 92

«Tako da sam ja jednoglasno dobio izbor jedine legalne konvencije Hrvata u Bosni i Hercegovini koja je održana. Dobio sam mandat na 2 god. Nakon toga ja sam često razgovarao sa pred. Tuđmanom i uvijek sam mu rekao «vi jeste predsjednik svih Hrvata, ali ja sam predsjednik Hrvata u BIH»

SLIKA + TON:

Tuđman i Kjuić u posjeti kod Hrvata u Sarajevu.

U KADRU:

Tuđman

«Sasvim sigurno je ovaj susret sa vama jedan od jedan od najdirljivijih»

SLIKA + TON:

O protokolu i Hrvatima u BIH, popraćeno dokumentom. Hrvatska himna, na sastanku u Hercegovini, spominje i prikazuje Matu Bobana. Reporterka spominje HVO, zatim se vide snimke Sarajeva, 1992 se spominje, vide se eksplozije bombi. Spominje Muslimane i Hrvate. Vidi se potpisivanje sporazuma Izetbegovića i Tuđmana – rukuju se.

KAZETA 13

U KADRU:

Tuđman

«Muslimani u početku nisu bili spremni da se bore protiv srpske agresije i onda su bili prihvatili sporazum o zajedničkoj borbi Hrvata i Muslimana protiv srpske agresije. Slaven Letica opet na engleskom. Borbe na ulici Hrvati i Muslimani zajedno.

U KADRU:

Adis Hodžić

«Pa bio sam u HVO, čak sam bio i zapovjednik voda i nekako sam očekivao da će ta borba uspjeti, da će se održati!»

SLIKA + TON:

Hrvatski vojnici dijele opremu. Lord Owen izjava Mate Boban.

U KADRU:

«Onda smo sami, jer smo sami, bez ičije dakle, bez muslimanskog sudjelovanja uspjeli obraniti od srpskog i jugoslavenskog agresora 35 % BIH. Na tom prostoru, a jer je zakonodavstvo prestalo postojati, nestalo je države BIH, mi smo utemeljili HVO-e kao privremenu vlast na slobodnom prostoru za zaštitu čovjeka, njegove imovine i radi temeljenih funkcija života na tom prostoru u smislu zdravstva, školstva a opet sve u funkciji obrane i naroda i prostora.»

SLIKA + TON:

HVO, usporeno marširaju Ivan Negovetić komandant Bosanske armije

U KADRU:

HVO preuzima vlast zauzima policijsku stanicu u općini ... potpuno preuzimaju vlast i uklanjaju sve elemente države BIH, dakle našu zastavu, oznake, sve ono što veže državnost BIH uklanjaju i instaliraju novu državu.»

SLIKA:

Hrvatska zastava i kolona HVO vojnika maršira (usporeno) uz muziku i komentare novinarke.

U KADRU:

Ivan Negovetić

«I mi smo to tolerisali, čak smo tolerisali i to da nam oni sad to oružje koje su nam oteli - prodaju! Pa smo ga kupovali. Iako je već plaćeno, platili su naši ljudi napolju, pa smo ga sad po drugi put plaćali. Nismo željeli da otvaramo uz - prvi drugi front, nismo željeli da dođe do ovog sukoba, nastojali smo da pod svaku cijenu da se ovo prolongira, ali jednostavno, na kraju su nam se potpuno zatvorili ti logistički putovi i više nije dolazilo do nas ni tih 10- 15 % koliko je dolazilo.

KAZETA 13

SLIKA + TON:

Armija BIH (Crvene kape) pucaju mitraljezima i tromblonom, muslimanske kuće i džamija – porušeni.

U KADRU:

Kljuić

«Time se bosanska kriza predstavlja u novom svjetlu. Ne agresija fašistička agresija Srbije i Crne gore za jednu nezavisnu državu, nego se stvara atmosfera građanskog rata u kojem svi ustaju jedni na druge.»

U KADRU:

Adis Hodžić

«Dok su bili Hrvati i Muslimani skupa i dalje se moglo govoriti o Bosni. Ali onoga momenta kad su Hrvati, kad je došlo do muslimansko - hrvatskog sukoba onda se čak i muslimanska politika morala neminovno mijenjati. Sigurno je da je ideja zajedničke Bosne uništena sa hrvatskim napadom na Muslimane.»

SLIKA+ TON:

Tuđman i Boban otvaraju neki objekt

KAZETA 13

U KADRU:

M. Boban

«Mi smo Hrvati stvarno krivi što se to događa, jer smo u dobroj namjeri, muslimanskoj žrtvi od srpske agresije pripomogli da ostane živa, povratili joj dostojanstvo u svakom obliku, a posebno što smo dozvolili da imaju čime ubijati Hrvate.»

U KADRU:

Franjo Tuđman

«Prevladali su ti ekstremistički elementi koji u toj nemogućnosti da vrate područja koja su Srbi osvojili evo orijentiraju se na rat protiv Hrvata, ali i na dugotrajni rat, ne na političko rješenje nego dugotrajni rat.

SLIKA + TON:

Lora Owen s Tuđmanom, Owen izjava Geneva sastanak Owen - Boban, dokument gdje bi se trebali potpisati: Izetbegović, Karadžić, Boban te Stoltenberg i Owen.

KAZETA 13

U KADRU:

M. Boban

«Pa Vance-Owenov plan je jedan od najoptimalnijih oblika moguće BIH. Velika je šteta da to nisu razumjeli ni Europa, ni Amerika, ni UN, ni Srbi, ni Muslimani.»

SLIKA + TON:

Priča o Hrvatskoj provinciji - po Owenovom planu.

U KADRU:

Dušan Bilandžić

«Nakon potpisivanja Vens - Owenovog plana hercegovački Hrvati su procijenili da je stvar zamršena. Podjela je izvršena. Dobili smo Herceg-Bosnu kao para-državu i sad možemo raditi što hoćemo. Možemo mijenjati ulice, možemo imenovati, sveučilište hrvatsko. Mostar je konačno glavni grad naše države, nove, novo ostvarene jer su smatrali da je stvar gotova, to je naravno bilo krivo.»

SLIKA + TON:

U Mostaru žestoke borbe 1993 će, vide se borbe. Razgovor sa Jadrankom Prlićem, razrušeni Mostar.

KAZETA 13

U KADRU:

Jasna Dulić

«Živjela sam na desnoj obali, imala sam krasan dvosobni stan. Radili smo 25 godina. Muž i ja, sve smo namjestili a sada smo sve ostavili. Protjerani smo. Bili smo živi štit. Ništa nam nisu dali.» reporterka govori o dvije strane Mostara.

U KADRU:

M. Boban

«Taj snimak je mogao biti napravljen i u Somaliji.»

SLIKA + TON:

Vožnja kroz Mostar, jako porušeno.

U KADRU:

Jasna Dulić

«Ustajem se ujutro. Prvo je borba za drva. Treba se tražiti po ruševinama ako već nije izvučeno, jer ljudima treba. Onda dok nabaviš vodu. Trčiš ako imaš što da skuhaš, teško je, majke mi. Onda ako su granatiranja da vidiš je li živ tko je ranjen. Hrana, Bože moj, ako se uspije jedanput dnevno, eventualno 2x, ali to je rijetko.»

KATETA 13

SLIKA + TON:

Tržnica u Mostaru. Jadranko Prlić izjava na engleskom, ljudi na ulici čiste ruševine. Žene našle fotografije obiteljske.

U KADRU:

Žena

«Ja sam 3 albuma od Remze uzela u vrećicu i njene robe, sve što je bačeno na smetlištu i to sam svezala i ako se ikada vrate da im to predam!»

SLIKA + TON:

Kolone muškaraca- civila kroz kamenjar, logor i zatvorenici.

U KADRU:

Adis Hodžić

«Dretelj je pakao na zemlji. To je mjesto gdje se može ubiti, gdje je Hrvat mogao ubiti Muslimana i nikome ne odgovara. Ljudi su sistematski uništavani. Nije bilo hrane, nije bilo vode, nije bilo nikakvih higijenskih uslova, liječnička je također bila nikakva. Svakodnevno su bile ture mučenja, mnogo je ljudi umrlo...»

KAZETA 13

SLIKA + TON:

Na Hrvatskim otocima Muslimanske izbjeglice. Strani humanitarni djelatnici pred izbjeglicama nešto tumače??

U KADRU:

Adis Hodžić

«Hrvatska je mogla oprati svoj obraz jedino tako da nas pusti iz Dretalja. Kao što vidite nismo pušteni u Bosni. Nismo pušteni tamo gdje su naše porodice već su nas pustili u Hrvatsku kao naše privremeno mjesto boravka, da bi onda otišli u treće zemlje i to je ustvari nastavak etničkog čišćenja.»

SLIKA + TON:

Snimci hrvatskih vojnika Suleiman Budaković mostarski komandant bosanske armije.

U KADRU:

«Prije sukoba sa nama HVO nije imao ni jedan tenk, sada na ovim prostorima ima na desetine tenkova. Očigledno je da su dobili pomoć iz Hrvatske ili preko Hrvatske. Dalje imamo registrovane razgovore gdje se jasno kroz akcent, kroz naglasak primjećuje da je to Hrvatska vojska.»

KAZETA 13

U KADRU:

M. Boban

«Mi isto imamo dokaze da se vaši - vaši tenkovi nalaze tamo negdje kod Pakistana i Indije.»

SLIKA + TON:

U kadru Owen izjava ?

Centar Zagreba, Trg b. Jelačića, pa opet lord Owen pa zatim na engleskom Slaven Letica spominje Owena i ostale političare i političke igre. Tuđman među razdraganim narodom i sa M. Bobanom otvaraju objekt (režu vrpce)

U KADRU:

M. Boban

«Ja mislim da ćemo mi biti sastavnica Hrvatske države. Cilj Hrvata u BIH, ne postoje Hrvati u Hercegovini, ni u Bosni. Hrvati u BIH su jedan jedinstveni dio sveukupnog Hrvatskog nacionalnog odbora.»

U KADRU:

Tuđman

«A treba biti i dovoljno svjestan uloge geopolitičkog momenta u povijesti pojedinih naroda, pa i civilizacija. Granice Hrvatske države i u prošlosti, pa i danas, nisu samo granice Hrvatske, nego li, na žalost, se nalazimo na razložnici civilizacija.»

KAZETA 13

SLIKA I TON:

U Herceg-Bosna - Čapljina radnice u tvornici, djeca u školi. Spominje se Tuđman i Boban, vide se kolone kamiona. Zatim izbjeglice, vareš. Sarajevo-zima - UN vozila, crkva i misa u njoj.

U KADRU:

Biskup Vinko Pulić

«Od 27 XII 1992 ne postoje legalno izabrani organi u državnim organima. Oni su izašli van Sarajeva i od tada do danas živjelo se dosta neizvjesno.»

U KADRU:

Ivan Tomislav

«Jer ono što rade ljudi policijski u Grudama to je jednostavno izvršavanje političko koje se diktira iz Zagreba, ta politika ne podrazumijeva interes Hrvata cijele BIH.»

U KADRU:

Vinko Pulić

«To su jedna politička rješenja o kojima nisam pitao i za koji nisam davao svoj glas, a Herceg Bosna ne rješava cjelovito pitanje Hrvata - katolika u cijeloj BIH. Dakle, ja se ne mogu opredijeliti za jednostrano političko rješenje, ukoliko to političko rješenje ne zaštiti sve moje vjernike, tražim da politika omogući prava svih mojih vjernika.»

KAZRETA 13

SLIKA + TON:

Reporterka spominje Bobana, misa je u crkvi.

U KADRU:

Ivan Tomislav

«Hvala lijepa gosp. Bobanu na prijedlogu, ali ja ne bi mogao živjeti ni u Mostaru ni u Grudama, ni ne znam ni ja gdje kad je meni ovdje u Sarajevu najdraže. Iako su granane, iako nemamo uslova za život, mi ćemo preživjeti.»

Slaven Letica opet na engleskom.

U KADRU:

Stjepan Kljuić

Oni su politički slijepci, oni žele da za 130.000 Hrvata, koje nitko ne ugrožava u zap. Hercegovini, žrtvuju 700.000 Hrvata u cijeloj Bosni.»

SLIKA + TON:

Zima, ljudi skupljaju drva, spominje se Tuđman, žrtve. Zatim titlani tekst o dolasku u Zagreb ambasadorice UN-a Madeleine Albright.

Kraj priloga - narator: Deborah

Davies- researchers: Tihomir Loza, Nataša Magdalenić

KAZETA 13

NOVI PRILOG:

U NATO- Clinton govori, zatim govori Manfred Woerner – NATO secretary general, nakon toga se raspravlja, pa govori Jean Chretien kanadski prime ministar te zatim još neki.

NOVI PRILOG:

Clinton u Češkoj, zatim o Bosni i avionima nad Sarajevom.

SLIKA + TON:

O pucanjima u Sarajevu, nose ranjenike, UN vozilo kroz grad, aerodrom s UN helikopterima. Zatim Clinton, Mayor i političari o Bosni iz NATO-a.

NOVI PRILOG:

BBC- novinar Martin Bell iz viteza-

SLIKA + TON:

Prvo novinar prikazuje kartu Srednje Bosne zatim Lašvanske doline, zatim snimci ubijenih- Muslimani su izolirani skoro 70.000 Bos. Hrvata u Lašvanskoj Dolini. HVO je uzvratio. Oko sela Krušice, Satići vode se borbe sa Muslimanima, nađena tijela civila i vojnika (jedan Mudahedin) kuće gore, HVO izvlače ranjenika.

KAZETA 13

NOVI PRILOG:

Summary - Channel four news pae kratkih vijesti o bombardiranju Sarajeva-
noć- svjetleći meci i bombe, погоđeni hotel «Holidеyinn» pokazani ranjenici
koje dovoze u bolnicu- civili. Avion na Sarajevo.

KRAJ KAZETE

